

Nr 287.

Av herr Åman m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I proposition föreslås ändrade regler om rätt till avdrag och skatteplikt för medlemsavgifter till bl. a. fackföreningar och tjänstemannaorganisationer. Enligt förslaget skola de föreningar, vilkas medlemmar äga tillgodoföra sig avdrag för erlagda utgifter, upptaga influtna avgifter såsom skattepliktig inkomst. Föreningarna skola äga att vid inkomstberäkningen göra avdrag för vissa med föreningsverksamheten förenade kostnader. I förslaget till anvisningar till § 29 anges att förening må vid inkomstberäkningen göra avdrag *dels* för avsättningar till kampfonder och *dels* för alla omkostnader, som varit erforderliga för nämnda intäkters förvärvande och bibehållande. Belopp, som återföres från kampfond, skall av föreningen upptagas som skattepliktig intäkt.

I propositionen har beträffande föreningarnas avdragsrätt för omkostnader angivits bl. a. följande. Det framhålles att från avdragsrätt böra uteslutas omkostnader, som äro att hänföra till sådana föreningens verksamhetsområden, som icke kunna anses vara av betydelse för medlemmarnas intäktsförvärv, samt vidare de omkostnader, vilka väl ha samband med den verksamhet, som motiverat medlemmarnas avdragsrätt, men vilka enligt allmänna regler bedömas såsom icke erforderliga omkostnader. Detta exemplifieras närmare. Sålunda förklaras t. ex. att frågan om avdrag för en av en förening anordnad utbildningskurs eller liknande torde få bedömas ur synpunkten huruvida kursdeltagaren-medlemmen varit berättigad till avdrag, därest han själv bekostat en motsvarande utbildning.

Då bestämmelserna om avdragsrätt för utgifter för utbildningskurser och liknande synas alltför snäva och ej taga tillräcklig hänsyn till dylika kursers betydelse för organisationsverksamheten, få vi framhålla följande.

Fackförbunden och tjänstemannaorganisationerna bedriva en omfattande studie- och kursverksamhet. Denna fullföljer olika syften. Till en del avser denna verksamhet att lämna medlemmarna fortlöpande informationer om organisationernas verksamhet. Vidare avser studieverksamheten att göra medlemmar, som intaga förtroendeställning i organisationen (t. ex. ledamöter av avdelningsstyrelser) bättre skickade att företräda medlemmarnas intressen gentemot arbetsgivarna. Medlemmarna utbildas i förenings- och förhandlingsteknik och studera därmed sammanhängande ämnen, såsom organisationskunskap och föreningslagstiftning etc. Denna verksamhet mås-

te betraktas som ett direkt utflöde av organisationens verksamhet och fullföljer rent fackliga syften. Det synes därför att de kostnader, som organisationerna ha för dylika informations- och studiekurser, böra vara avdragsgilla. En del av denna verksamhet bedrivs emellertid ej direkt i föreningsarnas egen regi utan av Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) och Tjänstemännens Bildningsverksamhet (TBV), till vilka organisationerna betala avgifter. ABF:s och TBV:s uppgifter äro bl. a. att bedriva sådan bildningsverksamhet som tjänar organisationernas fackliga syften. Vid sidan därav förekomma även kurser i mera allmänbildande ämnen, såsom nationalekonomi och socialkunskap. Denna verksamhet inom de frivilliga bildningsorganisationerna är mycket viktig för organisationsarbetet och utgör en värdefull del av den fackliga utbildningen.

För övrigt äro de fackliga ämnena så invävda i studieverksamheten med allmänbildande ämnen att det av praktiska skäl ställer sig synnerligen svårt att göra en uppspaltning på utgifter för det ena eller det andra ändamålet.

Det synes oss av ovanstående skäl rimligt, att de utgifter, som organisationerna ha för egen studie- och informationsverksamhet och de utgifter som betalas till ABF och TBV, bli avdragsgilla.

Vissa organisationer bedriva även fortbildningsverksamhet, som närmare ansluter sig till medlemmarnas yrkesutbildning. Som exempel kan nämnas dylika utbildningskurser bekostade av sjuksköterske- och folkskolläraorganisationer. Denna kursverksamhet är av sådan art att kostnaderna rätteligen borde betalas av det allmänna. När nu de fackliga organisationerna påtagit sig uppgiften att svara för dylik utbildningsverksamhet, böra kostnaderna härför vara avdragsgilla.

Som ovan omnämnts innebär förslaget att belopp, som återföres från en kampfond, skall av föreningen upptagas såsom skattepliktig intäkt. Detta synes innebära att en organisation icke skulle kunna återföra medel från en kampfond och använda dem till administrativa ändamål, t. ex. löner, lokalkostnader etc., utan att få beloppet beskattat. Detta synes oss icke rimligt. Situationer kunna mycket väl uppstå där det blir nödvändigt för organisationen att använda medel avsatta till kampfond för sådana utgifter, som eljest äro avdragsgilla. Vi finna det därför skäligt att en ändring göres på denna punkt så att belopp, som återföras från kampfond, icke behöva upptagas som skattepliktig intäkt därest de användas för omkostnader, som eljest skulle vara avdragsgilla.

I förslaget till ändrad lydelse av 33 § taxeringsförordningen föreslås, att förening av nu ifrågavarande slag skall lämna uppgifter till taxeringsmyndigheterna om konfliktbidrag. Dylik uppgiftsskyldighet kan bli synnerligen betungande. Man kan ej härför jämföra med den skyldighet, som en arbetsgivare har att lämna taxeringsmyndigheterna uppgift om vad som utbetalas i lön till de anställda. Detta är nämligen en årlig uppgiftsskyldighet som kan förutses och som kan skötas inom ramen för den ordinarie administrationen. En facklig sammanslutning kan däremot ej förutse hur omfattande denna skyldighet blir. Ena året blir det kanske inga uppgifter alls som be-

höva lämnas, om nämligen någon konflikt ej förekommit. Ett annat år kan det bli en mycket omfattande uppgift, då det kan röra sig om 100 000-tals arbetstagare, som varit ute i konflikt. Med hänsyn härtill hemställa vi, att man under utskottsbehandlingen ingående prövar, om ej lättnader kunna medgivas i den föreslagna uppgiftsplikten.

Då lagförslaget i den form det erhållit i propositionen icke varit ute på remiss hos organisationerna, få vi hemställa, att TCO och LO under utskottsbehandlingen få förslaget på remiss för yttrande.

Med stöd av det ovan anförda hemställa vi,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i propositionen *att* föreningarnas utgifter för utbildnings- och studiekurser bli avdragsgilla, att föreningarnas utgifter för sådan yrkesutbildning, som rätteligen borde åvila det allmänna, bli avdragsgilla, *att* belopp, som återföres från kampfond, ej behöver upptagas som skattepliktig intäkt, när beloppet användes för eljest avdragsgilla omkostnader och *att* uppmjukning sker av förslaget om uppgiftsskyldighet till taxeringsmyndigheterna i fråga om konfliktbidrag.

Stockholm den 2 april 1949.

Valter Åman.

Anton Sjö.

H. Sten.

Ulla Lindström.